

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

Hoe belangrijk zijn verkiezingen? Een historische terugblik

E. Gerard

Lerarendag Vlaams Parlement
22 februari 2019

1

Hoe belangrijk zijn verkiezingen?

- Verkiezingen als criterium voor democratische samenlevingen
- Beperkte zeggingskracht van verkiezingen
 - Wie kiest de vertegenwoordigers?
 - Wie stelt de regering samen?
 - Welke rol speelt de verkozen assemblee na de regeringsvorming?
- Samenvallende verkiezingen
- Verkiezingen sinds 1918 in vogelvlucht
- Verkiezingen en regeringsvorming: enkele “historische” cases

2

Wie kiest de vertegenwoordigers?

- Kiezers of politieke partijen?
- De impact van de evenredige vertegenwoordiging en het systeem van zetelverdeling

3

Wie stelt de regering samen?

LEUVEN

- Parlementair regeringssysteem
- Coalities in een meerpartijensysteem – impact van de evenredige vertegenwoordiging
- Gewone of bijzondere meerderheid (sinds 1970)
- Pariteit in de ministerraad (sinds 1970)
- Symmetrische en asymmetrische regeringen in het federale België
- Hoe verloopt het proces: federaal en regionaal
- Rechtstreekse verkiezing van de eerste minister?

4

Bijzondere meerderheid

LEUVEN

“...aangenomen met de meerderheid van de stemmen in elke taalgroep van elke Kamer, op voorwaarde dat de meerderheid van de leden van elke taalgroep aanwezig is en voor zover het totaal van de ja-stemmen in beide taalgroepen twee derden van de uitgebrachte stemmen bereikt” (art. 4 grondwet).

5

Na de verkiezingen?

LEUVEN

- Regeringsmeerderheid en oppositie
- De rol van de regering in het wetgevend proces
- Participatie
- Verkiezingen, democratie en middenveld

6

Samenvallende verkiezingen

	Gemeente	Provincie	Regionaal	Federaal	Europees
1994	X	X			X
1995			X	X	
1999			X	X	X
2000	X	X			
2003				X	
2004			X		X
2006	X	X			
2007				X	
2009			X		X
2010				X	
2012	X	X			
2014			X	X	X
2018	X	X			
2019			X	X	X

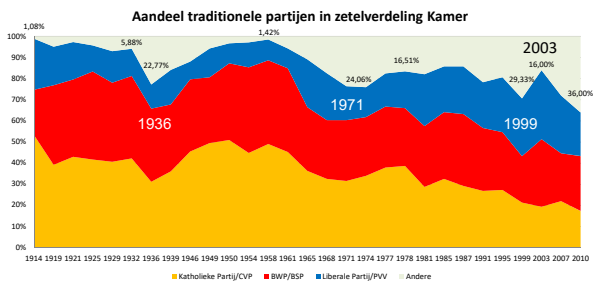
7

Verkiezingen sinds 1918 in vogelvlucht

- Het gewicht van de “traditionele partijen”
- De verhouding tussen de drie traditionele politieke families
- De versnippering van het partijlandschap – kartels en kiesdrempel
- De volatiliteit van het electoraat

8

Traditionele partijen vs. andere

9
